

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 26.11.1997
KOM(97) 582 slutlig

97/0337 (CNS)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN

Handlingsplan för att stödja en säker användning

Förslag till

RÅDETS BESLUT

**om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå
för att stödja en säker användning av Internet**

(framlagt av kommissionen)

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén

Handlingsplan för att stödja en säker användning

av Internet

1. INLEDNING

Internets snabba tillväxt håller på att revolutionera ett antal ekonomiska sektorer. Samtidigt har Internet fått viktiga funktioner på olika områden, t.ex. för sociala frågor men även för kultur och utbildning. Såväl medborgarna som personer som arbetar med utbildning ges nya möjligheter, det blir lättare både att ta fram och distribuera innehåll samtidigt som tillgången till allt bättre digital information jorden runt underlättas.

Den övervägande delen av den information som finns på Internet används för legala syften av företag och privatpersoner. Det finns dock en mindre informationsmängd på Internet som kan användas i skadliga eller olovliga syften, dessutom skulle Internet kunna användas som ett led i kriminell verksamhet. Även om de fördelar som Internet erbjuder vida överstiger nackdelarna, kan de negativa aspekterna inte ignoreras. Detta är mycket viktiga frågor för både allmänheten, politikerna, företagen och rättsväsendet. Om frågorna förblir obesvarade kan de bli en huvudorsak till motstånd mot Internetanvändning och på så vis hämma en utveckling som utlovar många och varierande fördelar inom alla samhällssektorer. I den aktuella politiska diskussionen inom Europeiska unionen har man på senare tid betonat behovet av åtgärder och konkreta lösningar.

Den handlingsplan som föreslås i detta meddelande är en viktig beståndsdel i kampen mot olaglig och skadlig information på Internet. För att den skall bli riktigt effektiv, måste man samordna planen med andra initiativ inom området olaglig och skadlig information. Den fungerar som en bro till det växande samarbetet mellan polisen och de rättsvårdande myndigheterna inom ramen för den tredje pelaren. Mer allmänt kompletterar den och förstärker de satsningar inom relevanta områden som genomförs eller är planerade i medlemsstaterna.

I planen behandlas olaglig och skadlig information. Ibland tror man att olaglig information är synonym med barnpornografi. Men olaglig information har större räckvidd och berör ett bredare frågespektrum:

- *Nationell säkerhet* (instruktioner för bombtillverkning, produktion av illegala droger, terroristverksamhet).
- *Skydd av minderåriga* (vilsedande marknadsföring, våld, pornografi).
- *Skyddande av mänsklig värdighet* (hets till rashat eller rasdiskriminering).
- *Ekonomisk säkerhet* (bedrägeri, instruktioner för piratanvändning av kreditkort).
- *Informationssäkerhet* (uppsåtlig hacking).
- *Skydd av privatlivet* (oauktoriserad förmedling av personliga uppgifter, elektroniska trakasserier).
- *Skydd av personlig integritet* (förtal, olaglig jämförande annonsering).
- *Immaterialrätt* (oauktoriserad distribution av material med copyrightskydd, t.ex. mjukvara eller musik).

Med skadlig information menar man både sådan information som är tillåten men vars spridning är föremål för begränsningar (exempelvis endast för vuxna) och information som kan vara anstötlig för vissa användare, även om dess spridning inte är föremål för begränsningar på grund av principen om yttrandefriheten.

Den intensiva verksamheten på de europeiska institutionerna på detta område sedan 1996,¹ Europaparlamentets² och rådets³ politiska riktlinjer, ministerdeklarationen till följd av konferensen i Bonn och utvecklingen i medlemsstaterna visar att Europa på många sätt har varit föregångare när det gäller att ta itu med dessa frågor och föreslå olika lösningar på grundval av självreglering, filtrering och klassning inom industrin och ökat självförtroende bland användarna genom bättre kunskaper. Kommissionen siktar på att anta de utmaningar som kommer från två håll, nämligen genom ett förslag till en rekommendation från rådet om skydd av minderåriga och av mänsklig värdighet och genom den föreliggande handlingsplanen som är resultatet av intensiva samtal som hållits med alla berörda parter..

Kampen mot olaglig information kräver samarbete från industrin när det gäller att begränsa cirkulationen och ett fungerande självregleringssystem med inriktning på en hög skyddsnivå, som måste gå hand i hand med effektiv polisiär övervakning i medlemsstaterna och i tredje land. Skadlig information måste behandlas på annat sätt än olaglig information, och här har industrin också en viktig roll att spela när det gäller att se till att användarna har tillgång till och är medvetna om de nödvändiga verktygen.

¹ Se översikt i Bilaga 2.

² Europaparlamentets resolution av den 24 april 1997 om kommissionens meddelande om olaglig och skadlig information på Internet, Europaparlamentets resolution av den 24 oktober 1997 om kommissionens grönbok om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna.

³ Mötet på rådet mellan Europeiska unionens råd och medlemsstaternas representanter, EGT nr C 70, 6. 3. 1997, s. 1, <http://www.echo.lu/legal/en/internet/resol.html>

Kommissionen har identifierat områden där konkreta åtgärder behöver vidtagas och där gemenskapsmedel bör ställas till förfogande för att skapa en miljö som är gynnsam för utvecklingen av Internet-industrin:

- Stöd till självreglering och skapande av system för övervakning av innehåll, inklusive ett europeiskt nätverk av direktlinjer⁴ med en hög säkerhetsnivå (särskilt innehåll som t.ex. barnpornografi, rasism eller antisemitism).
- Demonstration och användning av effektiva filtreringstjänster och kompatibla klassningssystem som tar hänsyn till kulturell och språklig mångfald.
- Ökning av medvetenheten genom satsningar hos användarna, särskilt barn, föräldrar och lärare, så att användningen av Internet som tillhandahålls av industrin kan ske på ett tryggt sätt.

För att vara effektiva måste dessa åtgärder genomföras inom ramen för ett flerårigt handlingsprogram av följande skäl:

- Det ger en tydlig signal till industrin och användarna inom EU att det krävs aktivt samarbete mellan dessa tillsammans med stöd från staten för att göra användningen av Internet säker.
- Det mobiliserar en alleuropeisk samarbets- och samordningsprocess för att praktiskt ta sig an dessa frågor i form av satsningar och projekt.
- Det ger en fast grundval för planering av omedelbara åtgärder och sådana satsningar som pågår över en längre tidsperiod.
- Det innebär en viss flexibilitet för att hantera sådana nya utmaningar som man kan förvänta sig med tanke på hastigheten på de tekniska framstegen och marknadsutvecklingen inom Internet.
- Det säkerställer det fortlöpande engagemanget bland medlemsstaterna och Europaparlamentets rådgivande funktion när det gäller de föreslagna åtgärderna.

2. POLITISKT SAMFÖRSTÅND FÖR HANDLING

Under de gångna arton månaderna har man genomfört intensivt arbete, på både EU-nivå och i medlemsstaterna. Dessutom har man diskuterat och debatterat de uppkomna frågorna inom olika internationella fora. En översikt av detta arbete ges i bilaga 2.

⁴ En direktlinje är en central till vilken användarna kan rapportera in material som de stöter på under Internet-sökningar och som de anser vara olagliga. Enligt rapporten kommer man att vidta åtgärder. Det måste vara enkelt för användaren att rapportera till en direktlinje om tjänsten skall vara effektiv.

2.1. Inriktningen

Det arbete som redan gjorts inom EU, baserat på meddelandet om olaglig och skadlig information och på grönboken om skydd av minderåriga och mänsklig värdighet har lett till ett brett samförstånd mellan Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna om hur frågorna skall hanteras. Olagligt material måste skiljas från skadligt material. Dessa två kategorier kräver olika åtgärder.

- **Olagligt material** måste bekämpas vid källan av rättsväsendet, och dessa aktiviteter täcks av nationell lagstiftning och avtal om juridiskt samarbete. Industrin kan dock bidra till att minska det olagliga innehållet (speciellt avseende barnpornografi, rasism och antisemitism) genom väl fungerande, **självreglerande system (som t.ex. etiska regler för verksamheten och system för direktrapportering från allmänheten)** som stämmer överens med gällande lagstiftning och också stöds av lagstiftaren och konsumenterna.
- För att bemöta spridningen av **skadligt material**, bör följande åtgärder prioriteras: **Göra det möjligt för användaren** att hantera skadligt material genom utveckling av tekniska hjälpmedel (**system för filtrering och klassning av innehåll**), öka **medvetenheten hos föräldrarna**, och främja **självreglerande system** som kan tillhandahålla ett ramverk som kan skydda främst minderåriga.

2.2 Stöd från Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen

Starkt stöd för denna inriktning har kommit från Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna och som också antagits i ett vidare europeiskt sammanhang, nämligen genom Bonn-deklarationen av ministrarna från 29 europeiska länder.

2.2.1 Självreglering

Europaparlamentet har uttryckt ett behov av självreglering och bitt medlemsstaterna och kommissionen att främja samarbetet inom industrin (Internetleverantörer och tjänsteleverantörer), politiska beslutsfattare och användarorganisationer.⁵

Rådet bad medlemsstaterna att uppmuntra och möjliggöra självreglerande system, inklusive representativa organ för tjänsteleverantörer för Internet och användare, effektiva förhållningsregler och direktlinjer för rapportering åt allmänheten. Man bad kommissionen att uppmuntra samordning på gemenskapsnivå av självreglerande och representativa organ och främja och möjliggöra informationsutbyte när det gäller bästa praxis inom detta område.⁶

⁵ Europaparlamentets resolution av den 24 april, stycke P, punkterna 23, 29, 35.

⁶ Rådets resolution av den 17 februari 1997.

I Bonn-deklarationen betonade ministrarna den roll som den privata sektorn kan spela när det gäller att skydda konsumenternas intressen och främja och respektera etiska standarder genom välfungerande självregleringssystem i enlighet med och med stöd av rättssystemet.

2.2.2. Filtrering och klassning

Parlamentet har rekommenderat att man skall pröva filtrering och kontrollmekanismer utförligt med aktiv medverkan av Europeiska unionen för att fastställa deras effektivitet, tillgänglighet och kostnad.⁷

Rådet har förordat att användarna skall ha tillgång till filtreringsapparat och att det skall upprättas av klassningssystem samt begärt att kommissionen främjar forskning inom tekniska frågor, särskilt filtrering, klassning, uppspårning och fredande av privatlivet, varvid hänsyn skall tas till Europas kulturella och språkliga mångfald.

I Bonn-deklarationen uppmanade ministrarna industrin att införa öppna informationsklassningssystem utan bundenhet till en viss plattform och föreslå klassningstjänster som motsvarar behoven hos olika användare och där man tar hänsyn till Europas kulturella och språkliga mångfald.

2.2.3. Medvetenhet

Parlamentet efterlyste en europeisk kampanj och ett handlingsprogram för information och ökad medvetenhet som skall finansieras av EU-budgeten för att informera föräldrar och och alla andra som har hand barn om det bästa sättet att skydda minderåriga mot skadlig information.⁸

Internetarbetsgruppen, bestående av representanter från medlemsstaterna, industrin och användarna, hävdade att man skall uppmuntra till verksamhet för att förbättra kunskaperna så att användarna kan förstå möjligheterna såväl som nackdelarna med Internet. Särskilt föräldrar och utbildare bör vara tillräckligt informerade för att fullt ut kunna utnyttja mjukvara för föräldrakontroll och klassningssystem. Industrin, självreglerande organ och användargrupper skulle kunna samarbeta när det gäller att tillhandahålla lämpligt material, inklusive förklaringar, illustrationer och animation. Detta skall göras tillgängligt på Internet och inom andra media vilka skall uppmuntras till att producera artiklar eller program riktade till målgrupperna föräldrar, utbildare och unga Internet-användare.

⁷ Europaparlamentets resolution av den 24 oktober 1997, punkt 17.

⁸ Europaparlamentets resolution av den 24 oktober 1997, punkt 23.

2.3. Initiativ från medlemsstaterna

De praktiska åtgärder som under senare tid vidtagits av medlemsstaterna på dessa båda områden sammanfattas i arbetsgruppens andra rapport. De täcker bl.a. lagstiftning, självreglering, initiativ på direktlinjeområdet och tekniska lösningar.

Rapporten visar tydligt både att åtgärder kan vidtas och att det finns ett behov av ytterligare åtgärder. Vissa medlemsstater har gjort avsevärda framsteg inom de nämnda områdena, andra diskuterar fortfarande bästa tillvägagångssätt och vissa har ännu inte vidtagit några åtgärder.

Vid rapportens slutdatum (30 juni 1997) hade man tydligen upprättat direktlinjer i Österrike, Belgien, Nederländerna och Förenade kungariket. Sedan dess har en direktlinje upprättats i Tyskland. Självreglerande organ återfinns i Belgien, Tyskland och Förenade kungariket. Diskussionerna har kommit långt i Frankrike, Grekland och Italien, och man har upprättat arbetsgrupper i Danmark, Finland, Irland och Sverige.

I rapporten jämförde man också situationen i medlemsstaterna med USA, där man numera har en liknande inställning som det tidigare beslutats om i Europa. Till följd av ett domslut i högsta domstolen angående relevanta delar av lagen om överföring av oanständigt material (Communication Decency Act) organiserade president Clinton och vicepresident Gore ett möte i juli 1997 där företagsledare och sammanslutningar kom överens om att vidta åtgärder för att främja satsningar på filtrerings-, klassnings- och kunskapsområdet. De deltog dessutom själva i mötet. Genomförandet av dessa åtgärder kommer att diskuteras på ett viktigt industriellt toppmöte i början på december 1997.

Av rapporten framgår att **de flesta medlemsstaterna förespråkar att kommissionen spelar en aktiv och pådrivande roll** eftersom frågeställningarna och utmaningarna är både internationella och komplexa. Denna roll bör **bestå i att samordna och att se till att medlemsstaternas åtgärder leder åt samma håll**, t.ex. avseende den omfattning och det innehåll de etiska reglerna för verksamheten skall ha, **för att på så sätt undvika en snedvridning av konkurrensen och rättslig osäkerhet, samt i att uppmuntra till samarbete inom ett flertal områden.**

I rapporten betonar man också behovet av att aktivt stödja demonstration och tillämpning av tekniska lösningar såsom avancerade klassnings- och filtreringssystem och uppmärksamma utbildare, föräldrar och andra användare på möjligheterna att bekämpa skadlig information.

I det att man pekar på den snabba utvecklingstakten och det nya i alla aktuella frågor, betonar man i rapporten också behovet av samarbete över gränserna, utbyte av erfarenheter och utveckling av bästa praxis.

När det gäller olaglig information rekommenderar man närmare samarbete mellan industrin och de rättsvårdande myndigheterna.

3. HANDLINGSPLANEN

Den föreslagna handlingsplanen avser särskilt åtgärder som behöver ekonomiskt stöd från gemenskapen.

Den bygger på det politiska samförstånd som har uppkommit under de senaste arton månaderna och på uppgifter från Internetarbetsgruppen. Målet är

- att få aktörerna (industrin, användarna) att utveckla och införa fungerande självregleringssystem,
- att främja den viktigaste utvecklingen genom att stödja demonstration och stimulera tillämpning av tekniska lösningar,
- att uppmärksamma föräldrar och lärare på denna fråga, särskilt via deras organisationer,
- att främja samarbete och utbyte av erfarenheter och bästa praxis,
- att främja samarbete inom Europa och mellan de aktuella aktörerna,
- att se till att det råder överensstämmelse mellan inriktningen i Europa och annorstädes.

Nyligen har kommissionen också antagit ett förslag till rådets rekommendation om **skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten**. Det är viktigt att understryka att dessa två dokument, trots att de är inbördes oberoende, kompletterar varandra eftersom rekommendationen har karaktär av lagstiftning och har till uppgift att främja gemensamma riktlinjer på nationell nivå för att införa självreglering som skall skydda minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna samt även handlingsplanen genom att den ställer ekonomiska resurser till förfogande. Tillsammans skapar dessa åtgärder förutsättningarna för en marknadsanpassning.

Handlingsplanen kommer att genomföras samordnat med rådets föreslagna rekommendation och främjandet av gemensamma handlingslinjer för genomförandet av en självreglerande ram på nationell nivå för skydd av minderåriga och mänsklig värdighet när det gäller audiovisuella tjänster och informationstjänster on-line.

Handlingsplanen kompletterar även andra åtgärder som vidtagits. Man kommer särskilt att säkerställa att handlingsplanen koordineras med INFO 2000-programmet, som skall öka medvetenheten i industrin både när det gäller dess roll som leverantör och användare av multimedia- och informationstjänster på bl.a. Internet. Man kommer även att vara mån om att dra nytta av erfarenheterna man gjort med handlingsplanen "Att lära i informationssamhället" som har som målsättning att främja användning av Internet i undervisningen.

Handlingsplanen omfattar fyra handlingslinjer:

3.1. Handlingslinje 1 - Att skapa en säker miljö

Med den första handlingslinjen vill man begränsa cirkulationen av olagligt och skadligt innehåll och uppmuntra till utveckling av självreglering inom industrin med inriktning på en hög skyddsnivå och frågor om uppspårning.

Därför planerar man särskilt stöd till program för informationsövervakning såsom ett europeiskt nätverk av direktlinjer, utvecklingen av en gemensam syn över hela Europa och utbyte och överföring av sakkunskap och bästa praxis, särskilt till medlemsstater där utvecklingen av Internet just har börjat.

För att uppmuntra till självreglering inom industrin och utvecklingen av etiska regler, vilket också tagits med i rådets rekommendation om skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten, kommer man att införa gemensamma handlingslinjer och uppmuntra till tillämpning av dessa. Åtgärder kommer också att vidtas för informationsutbyte, både elektroniskt och genom regelbundna möten, mellan de självreglerande organen och industrin kring etiska regler och bästa praxis, och man kommer också att ta upp frågor som olaglig och skadlig information tillsammans med nationella myndigheter och representanter för användare och konsumenter. Man kommer att vidta åtgärder för att övervaka utvecklingen noggrant.

3.2. Handlingslinje 2 - Att utveckla filtrerings- och klassningssystem

Tekniska lösningar för att undvika att skadlig information når sådana personer som den inte är lämplig för eller som inte vill ha den, exempelvis filtrerings- och klassningssystem, håller undan för undan på att bli tillgängliga. Men deras prestanda är fortfarande låg och de är inte särskilt lämpliga för hantering av problem med tanke på Europas kulturella och språkliga mångfald. Av den anledningen används de inte mycket av europeiska tjänsteleverantörer och användare.

För att demonstrera deras potential och uppmuntra de europeiska tjänsteleverantörerna och användarna till aktiv användning, kommer man att starta ett antal gemensamma projekt, som binder samman olika aktörer inom Internet-industrin (innehållsleverantörer, mjukvaruindustrin, tjänsteleverantörer), sådana användare som föräldrar och lärare och konsumentorganisationer. Resultaten av dessa projekt kommer att få ordentlig spridning och bästa praxis för innehållsleverantörer och användare kommer att utarbetas. Dessa projekt kommer också att vara en viktig beståndsdel i satsningarna på ökade kunskaper inom ramen för handlingslinje 3.

Med tanke på Internets globala karaktär är det viktigt att de europeiska lösningarna är kompatibla med system som används på annat håll. Det måste också ske en samordning med internationella initiativ.

3.3. Handlingslinje 3 - Att uppmuntra satsningar på ökade kunskaper

Medvetenheten om Internets potential och dess nackdelar, särskilt när det gäller vissa målgrupper, är fortfarande tämligen låg i Europa. Satsningar på ökade kunskaper för

säker användning av Internet med inriktning på vissa grupper såsom föräldrar, lärare och barn kan förbättra denna situation, exempelvis genom att man använder spridningsorganisationer såsom konsumentorganisationer och andra relevanta organ. Ökade kunskaper är också en nödvändig komplettering av handlingslinjerna 1 och 2, eftersom industrins åtgärder för genomförande av självreglering, filtrering och klassning endast kan bära frukt om nuvarande och potentiella användare är medvetna om dem.

Genom satsningarna på ökade kunskaper försöker man att främja användningen av industrins tjänster på Internet både i hemmen och skolorna genom att minska den oro som föräldrar och lärare kan känna inför olagligt och skadligt material på Internet. Tillsammans med de andra handlingslinjerna kommer detta att göra det möjligt för industrin att fungera i en säker miljö.

Initiativen för att öka kunskaperna inom ramen för denna handlingslinje kommer att genomföras i två steg. Det första steget rör själva uppläggningsen. Det kommer att omfatta identifiering av de lämpligaste kanalerna, framtagande av basmaterialet och anpassning till språkliga och kulturella särdrag etc. Steg två rör genomförandet av kunskapsförbättrande satsningar i stor skala i Europa. Demonstrationsprojekten inom ramen för handlingslinje 2.1 är viktiga bidrag till innehållet i de kunskapsförbättrande satsningarna. Gemenskapssatsningarna kommer att stärka de nationella åtgärderna och ge möjligheter till samordning och erfarenhetsutbyte.

Satsningarna inom ramen för denna handlingslinje kommer att genomföras samordnat med jämförbara pågående eller planerade initiativ i några medlemsstater. Där man ännu inte har påbörjat några initiativ kan arbetet hjälpa till att definiera och starta satsningar genom överföring av information och sakkunskap.

3.4. Handlingslinje 4 - Stödåtgärder

I motsats till vad man ibland framkastar befinner sig Internet inte i ett rättsligt vakuum. Dess unika egenskaper och särskilt dess globala karaktär väcker emellertid sådana frågor inom områden som gällande lagar och ansvar för kriminella handlingar. Dessa frågeställningar diskuteras och debatteras inom många fora. I många länder håller man på att utveckla rättspraxis. Denna utveckling kräver noggrann övervakning och kontinuerlig bedömning. Man måste också se till att de europeiska initiativen inom ramen för handlingsplanen samordnas med liknande initiativ annorstädes på ett lämpligt sätt.

Med åtgärderna inom ramen för handlingslinje 4 kommer man att ta sig an dessa frågor, försäkra sig om samstämmighet i planen som helhet och utvärdera dess effekt.

4. SLUTSATS

Internet-industrin och de politiskt ansvariga har insett att frågan om säker användning av Internet är en förutsättning för full utveckling av dess potential. Inom handlingsplanen tillsammans med förslaget till rådets rekommendation om skydd av minderåriga och mänsklig värdighet kommer man att främja säker användning genom

att stödja en gynnsam miljö för Internet-industrin och hjälpa denna industri att vidta de praktiska åtgärder som är nödvändiga för att åstadkomma detta.

Det är uppmuntrande att se att strategin för främjandet av säker användning av Internet såsom det lagts fram av Europeiska kommissionen och fått stöd av rådet och parlamentet under det gångna året har väckt en hel del intresse i andra delar av världen och att det följs i ökande grad på ett internationellt plan.

Kommissionen lägger därför fram det bifogade förslaget till rådets beslut inför Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionala kommittén.

TITEL	BESKRIVNING	MOTIVERING	AKTÖRER *
1. Att skapa en säker miljö			
1.1 Att skapa ett europeiskt nätverk med direktlinjer	<p>Ansökningsomgång för deltagande organisationer (20-25) för</p> <ul style="list-style-type: none"> att etablera ett europeiskt nätverk med direktlinjer och länkar mellan detta nät och direktlinjer i tredje land att utveckla gemensamma riktlinjer stimulera överföring av know-how och bästa praxis 	<p>att begränsa cirkulationen av olagligt material</p> <p>att förbättra samarbetet mellan industrin och rättsvärdande myndigheter</p> <p>att försäkra sig om täckning och samarbete över hela Europa</p> <p>att öka effektiviteten genom utbyte av information och erfarenheter</p>	<p>a) industrin: Internet- och tjänsteleverantörer, telecomoperatörer, nationella direktlinjer</p> <p>b) nationella rättsvärdande myndigheter</p>
1.2 Att uppmuntra självreglering och etiska regler	<p>Anbudsinfördran för stöd åt självreglerande organ</p> <ul style="list-style-type: none"> att utarbeta riktlinjer på europeisk nivå för etiska regler att bygga upp samförstånd för deras tillämpning att stödja genomförandet att övervaka framstegen med inriktning på en hög skyddsnivå och uppspårning 	<p>Rådets rekommendation om skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten</p>	<p>a) industrin: självreglerande organ, Internet- och tjänsteleverantörer</p> <p>b) konsumentorganisationer</p> <p>c) staten</p>

* a) aktörer som kommer att spela huvudrollen när det gäller att lansera satsningen, b) och c) aktörer som kommer att medverka eller konsulteras

TITEL	BESKRIVNING	MOTIVERING	AKTÖRER *
2 Att utveckla filtrerings- och klassningssystem			
2.1 Demonstrera filtrerings- och klassningspotentialen	<ul style="list-style-type: none"> • Ansökningsomgång för projekt som skall demonstrera: <ul style="list-style-type: none"> – Validering av klassningssystem för europeiska Internetleverantörer – Integrering av klassning i den informationsskapande processen – Fördelarna med dessa tekniska lösningar • Ansökningsomgång för demonstration av klassningssystem från tredje part • Anbudsinfordran för utvärdering av demonstrationsprojekten och resultatspridningen 	<p>Att försäkra sig om att filtrering och klassning införs och att dessa fungerar i praktiken för användare, föräldrar och lärare</p> <p>Praktisk tillämpning av filtrering och klassning av europeiska Internetleverantörer och användare har ännu inte nått den kritiska punkten</p> <p>Att stimulera användningen av klassning bland Internetleverantörer</p> <p>Behovet av att möta vissa krav för användare inom affärlivet, institutioner eller utbildning</p> <p>Kompletterar egen klassning bland Internetleverantörer</p> <p>Att uppskatta effekten av demonstrationsprojekt och försäkra sig om resultatspridning över hela Europa</p>	<p>a) mjukvaruproducenter, Internet- och tjänsteleverantörer,</p> <p>b) specialister på barnskydd, konsumentfrågor, medborgerliga fri- och rättigheter</p> <p>c) organ för WWW-standarder</p>
2.2 Underlätta internationella överenskommelser	<ul style="list-style-type: none"> • Samordningsmöten 	<p>Att försäkra sig om samordnade europeiska bidrag till internationella överenskommelser och kompatibla märkningssystem</p> <p>Att försäkra sig om att klassningssystemen tar hänsyn till europeiska särförhållanden</p>	

* a) aktörer som kommer att spela huvudrollen när det gäller att lansera satsningen, b) och c) aktörer som kommer att medverka eller konsulteras

TITEL	BESKRIVNING	MOTIVERING	AKTÖRER *
3. Att uppmuntra till satsningar på ökade kunskaper			
3.1 Att förbereda satsningar på ökade kunskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Ansökningsomgång för en förberedande satsning på <ul style="list-style-type: none"> – identifiering av spridningsorgan och lämpligaste kanaler, media och information för att nå målgruppen – framtagande av basmaterial – anpassning av materialet till språkliga kulturella särförhållanden – hänsynstagande till resultaten av demonstrationsprojekten** – förberedelse av planen för genomförandet 	<p>Ökade kunskaper är ett nödvändigt komplement till handlingslinjerna 1 och 2, eftersom industrins åtgärder för att genomföra självregleringen, filtreringen och klassningen endast kan ge resultat om nuvarande och potentiella användare är medvetna om dem</p> <p>Behovet av satsningar på ökade kunskaper betonades särskilt av Europaparlamentet</p> <p>Förberedande satsningar behövs för att se till att de fullskaliga satsningarna är grundade på djupgående förståelse av kraven</p>	
3.2 Att uppmuntra till genomförande av fullskaliga satsningar på ökade kunskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Ansökningsomgång för uppföljande satsningar på att välja ut spridningsorgan för uppföljande satsningar i alla medlemsstater <ul style="list-style-type: none"> – Organiserar seminarier och sprida informationspaket till lärare – Hjälpa till med genomförandet av storskaliga satsningar på ökade kunskaper (att skapa Web-platser, distribuera material, reklamkampanjer, informationspaket för journalister) – Organiserar samarbete och utbyte av erfarenheter 	<p>Satsningarna på att öka kunskaperna bidrar till förtroende bland föräldrar och lärare när det gäller barns säkra användning av Internet</p> <p>Föräldrar, lärare och barn måste uppmärksammas på Internets potential och dess nackdelar</p> <p>Barnen står för en viktig marknad både för närvarande och i framtiden</p> <p>Europeiska satsningar kommer att skapa en ram för synergi med satsningar på medlemsstatsnivå</p> <p>Europeiska satsningar kommer att stärka initiativen i medlemsstaterna genom utbyte av information och erfarenheter</p>	<p>a) målgrupp: föräldrar, lärare</p> <p>b) industrin: Internet-leverantörer, tjänsteleverantörer</p> <p>c) spridare, t.ex. konsumentorganisationer, utbildningsorgan</p>

* a) aktörer som kommer att spela huvudrollen när det gäller att lansera satsningen b) och c) aktörer som kommer att medverka eller konsulteras

** demonstrationsprojekten inom ramen för handlingslinje 2.1 är viktiga bidrag till innehållet i de kunskapsförbättrande satsningarna

TITEL	BESKRIVNING	MOTIVERING
4. Stödåtgärder		
4.1 Att bedöma rättsliga aspekter	<ul style="list-style-type: none"> Anbudsinfordran för en bedömning av rättsliga frågor i samband med information eller Internet-användning 	Att ta upp sådana rättsliga frågor som inte ingår i andra gemenskapsinitiativ, inklusive frågor kring gällande lagar och rutiner
4.2 Att samordna med liknande internationella initiativ	<ul style="list-style-type: none"> Samordningsmöten Internationell konferens 	Att försäkra sig om samstämmighet mellan europeiska satsningar och liknande initiativ i andra delar av världen
4.3 Att utvärdera effekten av gemenskapsåtgärderna	<ul style="list-style-type: none"> Anbudsinfordran för utvärdering av handlingsplanens och rekommendationens effekter 	Att utvärdera om handlingsplanens och rekommendationens mål har uppnåtts och, om så inte är fallet, identifiera möjliga extraåtgärder som skulle kunna vidtas av industrin, gemenskapsinstitutionerna, medlemsstaterna eller representanterna för konsumenterna

1.1 Olagligt och skadligt material på Internet

1.1.1. Kommissionens meddelande om olagligt eller skadligt material på Internet

Meddelandet⁹ (KOM (96) 487 slutlig) antogs den 16 oktober 1996. Meddelandet har behandlats av både Europaparlamentet och Regionkommittén som båda kommit med rapporter. Meddelandet innehåller förslag från kommissionen om direkta åtgärder mot olagligt eller skadligt material.

1.1.2. Arbetsgruppen för olagligt eller skadligt material på Internet

Rådet (telekommunikation) enades därför den 27 september 1996 om att utöka den redan inrättade arbetsgruppen till att omfatta företrädare för telekommunikationsministrarna samt Internetleverantörer, tjänsteleverantörer, representanter för materialsektorn och användare. Rådet anmodade arbetsgruppen att lägga fram konkreta förslag till möjliga åtgärder för att bekämpa olaglig användning av Internet eller liknande nät. En första rapport¹⁰ presenterades vid rådets möte den 28 november 1996.

Rapporten följer de förslag som lades fram i meddelandet och behandlar en rad olika frågor som till exempel självreglering och rättsligt ansvar.

En andra rapport¹¹, som överlämnats vid rådets möte den 27 juni 1997, behandlar de framsteg som medlemsstaterna gjort i arbetet med att bekämpa olagligt och skadligt material på Internet och sammanfattar också EU-institutionernas arbete som skett under tiden.

1.1.3. Rådets resolution om olagligt eller skadligt material på Internet

Resolutionen¹² antogs den 17 februari 1997. Rådet välkomnade rapporten från kommissionens arbetsgrupp om olagligt eller skadligt material på Internet. I samma resolution uppmanade rådet medlemsstaterna att påbörja följande åtgärder:

- Att uppmuntra och underlätta självreglerande system, inklusive organ med företrädare för leverantörer och användare av Internettjänster, effektiva etiska regler för verksamheten samt eventuellt system för direktrapportering från allmänheten.

⁹ Meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, KOM(96) 487; <http://www.echo.lu/legal/en/internet/communic.html>

¹⁰ <http://www.echo.lu/legal/en/internet/wpen.html>

¹¹ Interimsrapporten om initiativ i EU:s medlemsstater för att bekämpa olagligt och skadligt material på Internet <http://www.echo.lu/legal/en/internet/wp2en-toc.html>

¹² Resolution från Europeiska unionens råd och medlemsstaternas i rådet församlade regeringsföreträdare, EGT nr C 70, 6.3.97, s. 1 <http://www.echo.lu/legal/en/internet/content/resol.html>

- Att uppmuntra tillhandahållande av system för filtrering för användarna och införande av klassningssystem, till exempel den PICS-standard (Platform for Internet Content Selection) som lanserats av det internationella World-Wide-Web-konsortiet med gemenskapsstöd.
- Att aktivt delta i den internationella ministerkonferens som Tyskland kommer att vara värd för och uppmuntra företrädare för berörda aktörer att delta.

Rådet anmodade kommissionen, inom ramen för gemenskapens kompetens, att:

- Säkerställa uppföljning och sammanhang i arbetet med de åtgärder som föreslås i denna rapport med hänsyn till annat relevant arbete inom detta område och att åter sammankalla arbetsgruppen när det behövs för att övervaka de framsteg som görs.
- Främja samordning mellan självreglerande och representativa organ på gemenskapsnivå.
- Främja och underlätta utbyte av information om bästa praxis inom området.
- Främja undersökning av teknikfrågor, särskilt när det gäller filtrering, klassning, spårning och skydd av privatlivet, med hänsyn till Europas kulturella och språkliga mångfald.
- Ytterligare överväga frågan om rättsligt ansvar för innehållet på Internet.

Dessutom rekommenderade rådet att kommissionen, inom ramen för gemenskapens behörighet, och medlemsstaterna vidtar alla mått och steg som är nödvändiga för att förstärka verkan hos de åtgärder som resolutionen hänvisar till genom internationellt samarbete på grundval av resultaten från den internationella ministerkonferensen och diskussionen i andra internationella fora.

1.1.4. Europaparlamentets resolution om olagligt eller skadligt material på Internet

Den 24 april 1997 antog Europaparlamentet en resolution om kommissionens meddelande om olagligt eller skadligt material på Internet som baserats på en rapport¹³ av Pierre Pradier. I resolutionen framförs en rad önskemål till rådet, kommissionen och medlemsstaterna.

Vad gäller olagligt material uppmanas medlemsstaterna att upprätta särskilda gemensamma miniminormer i straffrätten och att med utgångspunkt från gemensamma riktlinjer stärka det administrativa samarbetet. Dessutom uppmanas kommissionen att efter samråd med Europaparlamentet föreslå en gemensam ram för självreglering på Europeanivå.

Denna ram skall innehålla följande:

- I. Mål för skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten.
- II. Principer som styr medverkan av berörda branscher på gemenskapsnivå och i beslutsprocessen.
- III. Åtgärder som stimulerar företag och branscher som sysslar med utformning av telematikknät, att vidareutveckla mjukvaror för skydd och filtrering av meddelanden och att automatiskt ställa dessa till sina abonnenters förfogande.

¹³ <http://www.europarl.eu.int/dg1/a4/en/a4-97/a4-0098.htm>

IV. Lämpliga avtal för att säkerställa att alla fall av barnpornografi som uppträder på datanät anmäls till polisen och vidarebefordras till Europol och Interpol.

I resolutionen framhålls dessutom behovet av ett internationellt samarbete mellan Europeiska unionen och dess huvudsakliga externa partner på grundval av konventioner eller genom tillämpning av nya internationella juridiska instrument. Kommissionen uppmanas därför att framlägga förslag till gemensamma bestämmelser för ansvaret för material på Internet. Slutligen uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att uppmuntra till självreglering genom att främja samarbetet mellan tjänsteleverantörerna.

När det gäller skadligt material uppmanas kommissionen och medlemsstaterna i resolutionen att uppmuntra utvecklingen av ett gemensamt internationellt klassningssystem, som skall vara förenligt med PICS-protokollet och tillräckligt flexibelt för att hänsyn skall kunna tas till kulturskillnader – vilket skulle vara till nytta både för användarna och för utgivarna av material.

1.1.5. Löpande åtgärdsplan för informationssamhället

Den löpande åtgärdsplanen för informationssamhället som godkändes i december 1996 innehåller ett antal referenser till en handlingsplan för Internet.

"Meddelandet ... om illegala och skadliga innehåll tar upp en rad strategiska möjligheter för att bekämpa den här typen av innehåll på Internet. Åtgärdsplanen ... skall ange vilka åtgärder som krävs för att genomföra dessa möjligheter, vilka medel som finns och vilka aktörer som skulle vara ansvariga. Dessutom skall de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa ett samordnat tillvägagångssätt på EU-nivå fastställas och frågan om juridiskt ansvar för den som tillhandahåller uppkoppling och tjänster skall behandlas."

1.2. KOMMISSIONENS ÖVRIGA ÅTGÄRDER

Handlingsplanen tar också hänsyn till följande aktiviteter som också är av betydelse för frågan och illegala och skadliga innehåll.

1.2.1. Grönboken om skyddet av minderåriga

*Grönboken om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna*¹⁴ (KOM (96) 483 slutlig) antogs den 16 oktober 1996 av Europeiska kommissionen tillsammans med *Meddelandet om illegala och skadliga innehåll på Internet*. Grönboken har gett alla intresserade parter inom den audiovisuella industrin och informationssektorn både inom och utanför Europa en utgångspunkt för eftertanke och debatt. Grönboken behandlar den nödvändiga anpassningen av rättsreglerna och attityderna som blivit följden av de nya audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna som omfattar allt från television till Internet. Målsättningen måste särskilt vara "*skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten*". Meddelandet, som är mer inriktat på Internet, omfattar ett större antal åtgärder för att bemöta "illegala och skadliga innehåll". De två instrumenten kompletterar varandra i eftersom de behandlar ett antal frågor på olika sätt.

¹⁴ KOM(96) 483 <http://europa.eu.int/en/record/green/gp9610/protec.htm>

Ministerrådet välkomnade den 16 december 1996 grönboken och uppmanade kommissionen att vidareutveckla tankegångarna. Resultaten av konsultationerna lades fram på audiovisuella/kulturella rådet den 30 juni 1997. Grönboken har diskuterats av unionens andra institutioner (Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén). Den rapport som utarbetats av Philip Whitehead antogs av Europaparlamentet den 24 oktober 1997.

Resultaten av konsultationen¹⁵ om grönboken, som visade på ett omfattande stöd för kommissionens uppfattning, lades fram inför rådet den 30 juni 1997. Detta ledde till ett meddelande¹⁶ från kommissionen om uppföljning av grönboken tillsammans med ett förslag till en rekommendation från rådet. Den föreslagna rekommendationen omfattar en samordning av de nationella initiativen genom att ha gemensamma principer för etiska regler och samordning av inriktningen på och målsättningarna för de berörda medlemsstaternas, industriernas och parternas åtgärder.

1.2.2. Internationella ministerkonferensen, Bonn

Den internationella ministerkonferensen med titel ("Globala informationsnät: Att inse möjligheterna") hölls i Bonn den 6-8 juli 1997. Vård för konferensen, som arrangerats tillsammans med EU-kommissionen, var Förbundsrepubliken Tyskland. Ministrar från 29 europeiska länder deltog (Europeiska unionen, EFTA, Central- och östeuropeiska länder och Cypern) tillsammans med inbjudna regeringsrepresentanter från USA, Kanada, Japan and Ryssland, företrädare för multinationella företag (Internet-, tjänste- och innehållsleverantörer, nätverksleverantörer, tillverkare av utrustning), företrädare för användarna och, som observatörer, representanter för Europeiska unionens institutioner och organ samt representanter för andra europeiska och internationella organisationer.

Konferensen avslutades med tre deklARATIONER: av europeiska ministrar, industrin och användarna.¹⁷

Ministrarna underströk i ministerdeklarationen den privata sektorns roll för att skydda konsumentintressen och respekt för etiska standarder, vilket kan ske genom väl fungerande, självreglerande system som stöds av rättssystemet.

Ministrarna uppmanade industrin att implementera öppna system för klassning av innehåll som är oberoende av operativsystem, och föreslå klassningstjänster som kan uppfylla de olika användarnas krav och samtidigt tar hänsyn till Europas kulturella och språkliga mångfald. Ministrarna noterade att rådets resolutionen av den 17 februari 1997 om olagligt eller skadligt material på Internet starkt förordar ett sådant tillvägagångssätt.

¹⁵ <http://www2.echo.lu/legal/en/internet/gpconsult.html>

¹⁶ KOM(97) 570 slutlig, 18. 11. 1997

¹⁷ <http://www2.echo.lu/bonn/final.html>

1.2.3. *Aktiviteter som rör rättsliga och inrikes frågor*

Inom ramen för rådet (rättsliga och inrikes frågor) håller man på att genomföra en studie av Internet-relaterade frågor. Målsättningen är att utveckla samarbetet mellan olika polisiära myndigheter som sysslar med Internet-relaterade frågor. Särskilda arbetsgrupper undersöker de möjligheter som finns för myndigheterna att inom ramen för gällande lagstiftning avlyssna trafiken på Internet. Man håller alltså på att undersöka vilka åtgärder som kan vidtas inom ramen för samarbetet som sker inom rättsliga och inrikes frågor, i vilket både polisen och andra myndigheter som bekämpar olagliga aktiviteter på Internet deltar.

P-8 har inrättat en högnivågrupp om organiserad brottslighet över nationsgränserna (Lyon-gruppen), som har inlett sitt arbete med att utveckla rättsliga och tekniska system så att internationella brottsbekämpande organ kan bemöta datarelaterade brott på lämpligt sätt. Detta kan åstadkommas genom ökade möjligheter att lokalisera, identifiera och åtala brottslingar, samarbete och ömsesidigt rättsligt bistånd i samband med insamling av bevis, och särskilda resurser för att utbilda personalen inom de brottsbekämpande organen så att de skall kunna bekämpa högteknologisk och datarelaterad brottslighet.

Kommissionen deltar i arbetet med genomförandet av **Handlingsplanen om organiserad brottslighet** som godkänts av Europeiska rådet i Amsterdam¹⁸ som innehåller en rekommendation att bekämpa brottslig användning av ny kommunikationsteknik, och en annan rekommendation där kommissionen och rådet uppmanas att undersöka frågor som rör bedrägeri eller förfälskning i samband med elektroniska betalmedel.

Kommissionen deltar också i det arbete som utförs av Europarådets expertkommitté om kriminalitet i cyberspace, som fått i uppdrag att undersöka straffrättsliga problem i samband med brott som begås med hjälp av kommunikationsteknik och undersöka möjligheten att utarbeta ett juridiskt bindande instrument som särskilt behandlar frågor om internationellt samarbete vid utredning av brott som begåtts i cyberspace.

1.2.4. *Aktiviteter inom utbildning*

Kommissionen antog den 2 oktober 1996 en handlingsplan med titeln "Att lära i informationssamhället - Handlingsplan för ett europeiskt utbildningsinitiativ (1996-1998)". Handlingsplanen syftar till att öka effekten av de utbildningsåtgärder som vidtas på nationell och lokal nivå för att ansluta skolorna till kommunikationsnäten, utbilda lärare och utveckla produkter anpassade till de pedagogiska behoven. Initiativet skall göra det möjligt att snabbare öka antalet användare, stärka den europeiska dimensionen i utbildningen och påbörja uppbyggandet av en verklig europeisk marknad för undervisningsmultimedia.

Kommissionen deltar också i expertgruppen om "Missbruk av internationella datanätverk" som tillsattes av ministrarna och rådgivarna för vetenskap och utbildning i G7-staterna och Ryssland (Carnegiegruppen) 1996. Gruppens uppgift är att lägga fram förslag till åtgärder mot illegalt och

¹⁸ <http://ue.eu.int/amsterdam/en/conclusions/freedom/main.htm>

skadligt innehåll på Internet på internationell nivå, särskilt inom områdena utbildning och forskning.

1.2.5. Studie angående ansvarsfrågor

Europeiska kommissionen har publicerat en anbudsinfordran för en studie om de olika ansvarsreglerna i medlemsstaterna vad gäller tjänster i informationssamhället. Studien syftar till att göra upp en lista över existerande lagar, förordningar, administrativ praxis och olika former av självreglering som finns, eller förbereds, i medlemsstaterna och som rör ansvarsfrågor för operatörer och användare av informationssamhällets tjänster, inklusive copyright och närstående frågor. De första resultaten väntas föreligga i början av 1998.

1.2.6. Digitala signaturer och kryptering

Kommissionen antog den 8 oktober 1997 ett meddelande "Säkerhet och förtroende inom elektronisk kommunikation - Mot ett europeiskt ramprogram för digitala signaturer och kryptering"¹⁹ (Ensuring security and trust in electronic communication - Towards a European Framework for Digital Signatures and Encryption).

För att man på bästa sätt skall kunna utnyttja de kommersiella möjligheter som elektronisk kommunikation via öppna nätverk medför, måste datasäkerheten förbättras. Möjlighet till kryptering anses allmänt vara en förutsättning för att öppna nätverk skall kunna utnyttjas på ett säkert sätt. Två viktiga komponenter i detta är digitala signaturer och kryptering. Meddelandets främsta målsättning är att utveckla en europeisk strategi främst för att skapa en gemensam standard för digitala signaturer, säkerställa att den inre marknaden för krypteringstjänster och krypteringsprodukter fungerar, främja en europeisk industri för krypteringstjänster och krypteringsprodukter samt att uppmuntra och underlätta för användare inom alla ekonomiska sektorer att dra nytta av det globala informationssamhället.

6. INTERNATIONELLA AKTIVITETER

2.1. OECD

Baserat på ett förslag från den belgiska och den franska delegationen beslöt ICCP-kommittén vid sitt 31:a möte den 27-28 februari 1997 att genomföra en studie som skall undersöka den existerande lagstiftningen och praxis angående Internet i medlemsstaterna och samtidigt undersöka de olika aktörernas inställning. Sekretariatets rapport som innehåller resultatet från dessa undersökningar kommer att presenteras för kommittén vid dess 32:a möte i oktober 1997. Ett möte hölls 1-2 juli 1997 där ett första utkast till rapporten diskuterades. Ett andra möte kommer att hållas den 22 oktober 1997. Rapporten kommer i första hand behandla frågor som rör innehållet på Internet. Den skall innehålla en översikt av nationella lösningar, initiativ från den privata sektorn och andra internationella initiativ på detta område, särskild vikt kommer att läggas vid definitioner och beskrivningar av terminologi och koncept. En kort bilaga om "frågor och möjligheter för det framtida arbetet" kommer att presenteras för ICCP-kommittén så att denna kan diskutera en uppföljning av arbetet på detta område.

¹⁹ KOM (97) 503 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén <http://www.ispo.cec.be/eif/policy/97503exec.html>

2.2. Förenta staterna

I juni 1997 förklarade högsta domstolen i USA (US Supreme Court) att vissa delar av lagen om överföring av oanständigt material (Communication Decency Act), som kriminaliserade oanständigt material som minderåriga kan få tillgång till, stred mot grundlagen eftersom den skulle inskränka den författningensliga yttrandefriheten, samtidigt godkände domstolen dock de partier i lagen som rör obscen innehåll (obscene content)²⁰. Den 16 juli presenterade president Clinton och vicepresident Gore en strategi som skall göra Internet "familjevänligt"²¹. Strategin går ut på att ge föräldrar och lärare de verktyg som behövs för att hindra barn från att få tillgång till olämpligt material på Internet, samtidigt som man visar upp högkvalitativa utbildningsresurser. Företagsledare och organisationer förklarade sig införstådda med att vidta åtgärder för att skapa möjligheter att filtrera och klassa material samt att höja medvetenheten hos användarna.

²⁰ <http://www.aclu.org/court/renovacludec.html>

²¹ <http://www.whitehouse.gov/WH/New/Ratings/>

**FÖRSLAG TILL
RÅDETS BESLUT**

av den

**om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå
för att stödja en säker användning av Internet**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 130.3 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,²²

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,²³

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,²⁴

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,²⁵ och

med beaktande av följande:

(1) Genom att ge medborgarna större möjligheter, sänka tröskeln för att skapa och sprida material och genom att ge allmän tillgång till allt rikare digitala informationskällor kan Internet innebära nya möjligheter särskilt avseende utbildning, genom sin utveckling till en industri som ställer tjänster till allmänhetens förfogande, något som framgår av de uttalanden från rådet och medlemsstaternas i rådet församlade regeringsföreträdare som gjordes vid rådets möte den 17 februari 1997²⁶.

(2) Mängden skadlig och olaglig information på Internet, kan, trots att det rör sig om en begränsad mängd, allvarligt hämma utvecklingen av den framväxande Internet-industrin och på så vis negativt

22

23

24

25

26 EGT nr C 70, 6.3.97, s. 1

påverka etableringen av den nödvändiga och gynnsamma miljön i vilken alla initiativ och all verksamhet kan komma till sin rätt.

(3) För att måna om Internet-industrins fulla potential är det av yttersta vikt att man skapar en säker miljö genom att bekämpa olaglig användning av de tekniska möjligheterna som Internet medför, särskilt i samband med brott som riktar sig mot barn.²⁷

(4) Främjandet av självreglering inom industrin och program för övervakning av informationen, utvecklingen av filtreringsverktyg och klassningsmekanismer från industrins håll och ökad medvetenhet om industrins tjänster såväl som ökat internationellt samarbete mellan alla berörda parter kommer att spela en nyckelroll i stabiliseringen av en säker miljö och kommer att bidra till att undanröja hinder för utvecklingen och konkurrenskraften inom den aktuella industrin.

(5) Ministerrådet uppdrog den 24 april 1996 åt kommissionen att sammanfatta de problem som Internets snabba utveckling medfört, och att särskilt undersöka behovet av lagstiftning på gemenskapsnivå eller internationell nivå.

(6) Rådet gav en arbetsgrupp, bestående av alla intresserade parter (telekommunikationsministrar, Internetleverantörer, tjänsteleverantörer, representanter för innehålls- och informationsbranschen samt användare), i uppdrag att presentera konkreta förslag till möjliga åtgärder för att bekämpa olaglig användning av Internet eller liknande nät.

(7) Arbetsgruppen presenterade sin första rapport för rådet den 28 november 1996. Arbetsgruppens andra rapport som överlämnades till rådet den 27 juni 1997, behandlar de framsteg som medlemsstaterna gjort i arbetet med att bekämpa olagligt och skadligt material och sammanfattar också EU-institutionernas arbete som pågått under tiden.

(8) Rådet och utbildningsministrarna inom rådet antog vid sitt möte den 20 december 1996 en förklaring om skydd av barn och bekämpning av pedofili.

(9) Vid Europeiska rådets möte i Dublin i december 1996 presenterade kommissionen en omarbetad version av handlingsplanen "Europas väg mot informationssamhället" för att markera att de olika åtgärderna som vidtagits sammanhänger.

(10) Den 23 oktober 1996²⁸ överlämnade kommissionen ett meddelande till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om olagligt och skadligt material

²⁷ Ibid.

²⁸ KOM (96) 487 slutlig

på Internet tillsammans med grönboken om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna²⁹.

(11) Vid sitt möte den 17 februari 1997 välkomnade rådet och representanterna för medlemsstaternas regeringar rapporten om olagligt och skadligt material på Internet och uppmanade medlemsstaterna och kommissionen att vidta ett antal åtgärder.

(12) Den 24 april 1997 antog Europaparlamentet en resolution där medlemsstaterna uppmanas att upprätta särskilda gemensamma miniminormer i straffrätten och att med utgångspunkt från gemensamma riktlinjer stärka det administrativa samarbetet. Dessutom uppmanas kommissionen att, efter samråd med Europaparlamentet, föreslå en gemensam ram för självreglering på europeisk nivå och lägga fram förslag till gemensamma bestämmelser angående ansvaret för material på Internet.

(13) I den förklaring som ministrarna antog i samband med den internationella ministerkonferensen med titeln "Globala informationsnät: Att inse möjligheterna" som hölls i Bonn den 6-8 juli 1997 på initiativ av den tyska regeringen, underströk ministrarna den privata sektorns roll för att skydda konsumentintressena och respekten för etiska standarder vilket kan ske genom väl fungerande, självreglerande system som stöds av lagstiftaren. Ministrarna uppmanade industrin att implementera öppna system för klassning av material som är oberoende av operativsystem och föreslå klassningstjänster som kan uppfylla de olika användarnas krav samtidigt som det tar hänsyn till Europas kulturella och språkliga mångfald. Ministrarna underströk även vikten av att skapa förtroende för globala informationsnätverk genom att säkerställa att grundläggande mänskliga rättigheter respekteras och att hela samhällets, inklusive producenters och konsumenters, intressen skyddas.

(14) Den antog rådet en rekommendation om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna och denna handlingsplan kommer att genomföras samordnat med rådets rekommendation.

(15) Kommissionen och medlemsstaterna prioriterar fortfarande samordningen av det arbete som utförs av grupper inom de aktuella områdena.

(16) Begränsningen av det olagliga materialet på Internet kan bara ske i samarbete med industrin och en väl fungerande självreglering.

²⁹ KOM (96) 483 slutlig

(17) För att uppnå detta är det viktigt att främja både användningen av självreglerande system där organ som företräder leverantörer, konsumenter och användare av Internettjänster ingår, och effektiva etiska regler för verksamheten. Dessutom bör om möjligt direktrapporteringsystem tillgängliga för allmänheten inrättas. En samordning av företrädare och självreglerande system på europeisk nivå är nödvändig för att systemet skall kunna fungera effektivt i hela Europa.

(18) För att kunna hålla de rätta personerna juridiskt ansvariga för olagligt material är det viktigt att skapa en klar och tydlig ansvarsfördelning. För att detta skall bli möjligt, och med tanke på Internets gränsöverskridande karaktär, är det av yttersta vikt att åtminstone ha gemensamma europeiska, om inte globala, bestämmelser, något som också underströks i den förklaring som ministrarna antog i samband med konferensen i Bonn (st. 41 o. följ.).

(19) Viktigt är också, såsom underströks i Bonn-förklaringen (st. 55 o. följ.), att på europeisk nivå uppmuntra tillhandahållande av system för filtrering för användarna och införande av klassningssystem, till exempel den PICS-standard (platform for Internet content selection) som lanserats av det internationella World-Wide-Web-konsortiet med gemenskapsstöd.

(20) Initiativ som ökar medvetenheten bland användarna bör stödjas så att kunskapen om för- och nackdelarna med Internet förbättras och användningen av industrins tjänster därmed kan öka. Särskilt föräldrar, lärare och konsumenter måste bli medvetna om de tekniska kontrollmöjligheter som finns i form av mjukvara för föräldrakontroll och olika klassningssystem.

(21) Med tanke på att problem av global karaktär bara kan lösas globalt, är det, för att man skall kunna genomföra denna handlingsplan och dessutom ge den genomslagskraft bortom EU:s gränser, viktigt att samarbeta med internationella organisationer och tredje länder.

(22) Stöd till skapandet av självreglerande system för industrin, information om filtreringssystem och skapandet av klassningssystem kommer att skapa en positiv atmosfär för projekt inom hela gemenskapen. Om medvetenheten bland användarna ökar, blir det enklare att utnyttja de existerande möjligheterna till innovation, forskning och teknisk utveckling angående Internet och liknande globala nät.

(23) Åtgärder som berör innehåll måste ses som komplement till andra pågående initiativ på nationell nivå eller gemenskapsnivå, en tankegång som framförs i kommissionens handlingsplan "Europas väg till informationssamhället. En handlingsplan". Åtgärderna som vidtas skall samordnas

med andra insatser som gemenskapen gör på området, t.ex. INFO 2000-programmet³⁰, gemenskapens forskningsprogram (program som rör avancerad teknik, teknik, avancerad kommunikations- och telekommunikationsteknik) gemenskapens utbildningsprogram, gemenskapens aktiviteter på områdena kultur, små och medelstora företag eller med strukturfondernas verksamhet.

(24) Med åtgärderna inom ramen för denna handlingsplan beaktas det arbete som gjorts på områdena rättsliga och inrikes frågor.

(25) Handlingsplanen "Att lära i informationssamhället" som antagits av kommissionen³¹ den 2 oktober 1996 har som målsättning att främja en omfattande användning av elektroniska nätverk i skolorna.

(26) Arbetet inom ramen för handlingsplanen bör övervakas kontinuerligt och systematiskt för att det, i förekommande fall, skall kunna anpassas till utvecklingen inom multimediasektorn. Det kommer så småningom att behövas en oberoende utvärdering av det arbete som sker inom ramen för handlingsplanen för att få den bakgrundsinformation som behövs för att kunna ta ställning till framtida åtgärder för innehållssektorn. I slutet av handlingsplanen bör en utvärdering företas där resultaten man nått jämförs med de målsättningar som uppställts i detta beslut.

(27) De åtgärder som beskrivits kan, p.g.a. sin gränsöverskridande karaktär, inte på ett fullgott sätt genomföras av medlemsstaterna på nationell nivå, istället kommer, i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen som återfinns i fördragets artikel 3 B, åtgärder som vidtas av gemenskapen på europeisk nivå att få bättre effekt.

(28) Det finns behov av att tidsbegränsa handlingsplanen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

(1) Den fleråriga handlingsplan på gemenskapsnivå för att stödja en säker användning av Internet ("handlingsplanen") som beskrivs i bilaga 1 till detta beslut, antas.

³⁰ Rådets beslut av den 20 maj 1996 om antagande av ett flerårigt gemenskapsprogram för att stimulera utvecklingen av en europeisk multimediaminnehållsindustri och främja användningen av multimediaminnehåll i det framväxande informationssamhället EGT nr L 129, 30 maj 1996, s. 24

³¹ KOM(96) 471

2) Handlingsplanen skall genomföras under en period av fyra år, mellan den 1 januari 1998 och den 31 december 2001.

Artikel 2

Handlingsplanen skall ha som mål att uppmuntra till en miljö som är gynnsam för utvecklingen av Internet-industrin genom att främja en säker användning av Internet.

Artikel 3

För att uppnå de mål som anges i artikel 2 skall följande åtgärder, i överensstämmelse med de handlingslinjer som framgår av bilaga I och i överensstämmelse med de metoder som framgår av bilaga III, vidtas under kommissionens ledning:

- Att främja självreglering inom industrin och program för informationsövervakning (särskilt sådana som rör barnpornografi, rasism och antisemitism).
- Att uppmuntra industrin att tillhandahålla filtreringsverktyg och klassningsmekanismer som ger föräldrar och lärare möjligheter att välja ut lämpligt material för de barn de är ansvariga för, samtidigt som vuxna behåller rätten att välja bland det lagliga material som de vill ha tillgång till och som tar hänsyn till den språkliga och kulturella mångfalden.
- Att öka medvetenheten om industrins tjänster bland användarna, särskilt bland föräldrar, lärare och barn, så att de bättre kan förstå och dra nytta av Internets möjligheter.
- Stödåtgärder såsom bedömning av rättsliga aspekter.
- Åtgärder som kan främja det internationella samarbetet på ovannämnda områden.
- Andra åtgärder som främjar de mål som anges i artikel 2.

Artikel 4

1. Kommissionen skall ansvara för att handlingsplanen genomförs.
2. Förfarandet i artikel 5 skall tillämpas på:
 - Arbetsprogrammet.
 - Uppdelningen av budgetutgifterna.
 - Kriterierna för, och innehållet i, inbjudan att lämna förslag.
 - Åtgärderna för utvärderingen av programmet.
 - Avvikelser från reglerna som framgår av bilaga III.
 - Deltagande av juridiska personer från internationella organisationer och tredje länder i något av projekten.

Artikel 5

1. Kommissionen skall biträdas av en rådgivande kommitté, bestående av representanter för medlemsstaterna, med en företrädare för kommissionen som ordförande.
2. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är, om nödvändigt genom omröstning.
3. Yttrandet skall protokollföras och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.
4. Kommissionen skall ta största hänsyn till det yttrande som kommittén avgivit. Den skall underrätta kommittén om det sätt på vilket dess yttrande har beaktats.

Artikel 6

1. För att säkerställa att gemenskapsstödet används effektivt, skall kommissionen säkerställa att åtgärder som vidtas inom ramen för detta beslut undersöks noga innan de beviljas stöd, att de kontrolleras regelbundet medan de pågår och att de utvärderas efter det att de avslutats.
2. Medan projekt pågår och efter det att de avslutats skall kommissionen utvärdera på vilket sätt de genomförts och vilka resultat de fått, för att kontrollera att de målsättningar som ursprungligen satts upp också nåtts.
3. Den som erhåller stöd skall inlämna en årlig rapport till kommissionen.

4. Efter två år och i slutet av handlingsplanen skall kommissionen lämna en rapport, som den kommitté som nämns i artikel 5 först skall ha tagit del av, till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén där resultatet av de åtgärder som genomförts inom ramen för de handlingslinjer som avses i artikel 2 beskrivs. Med utgångspunkt från dessa resultat kan kommissionen föreslå att riktlinjerna för handlingsplanen justeras.

Artikel 7

I enlighet med det förfarande som framgår av artikel 5 får deltagandet i åtgärder som företas inom ramen för denna handlingsplan vara öppet för juridiska personer med säte i ett EFTA-land som är medlem i EES och europeiska internationella organisationer. Juridiska personer, som inte har sitt säte i någon EES-medlemsstat, och internationella organisationer utanför Europa, vars deltagande kan bidra till att effektivt genomföra denna handlingsplan och medföra ömsesidiga fördelar, kan också få delta i enlighet med de regler som framgår av artikel 5, dock utgår i allmänhet inget finansiellt stöd från gemenskapen till dessa deltagare.

Artikel 8

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i den

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I: HANDLINGSLINJER – HANDLINGSPLAN FÖR ATT STÖDJA EN SÄKER ANVÄNDNING AV INTERNET

Handlingslinjerna tillsammans med rådets förslag till rekommendation om skydd av minderåriga och mänsklig värdighet är ett sätt att genomföra en europeisk strategi för säker Internet-användning baserad på självreglering inom industrin, filtrering och klassning och ökade kunskaper. Det har framkommit starkt stöd för denna hållning inom Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna såväl som i ett vidare europeiskt sammanhang i Bonn-deklarationen, som undertecknades av ministrar från 29 europeiska länder.

Med handlingslinjerna har man följande målsättningar:

- att få aktörerna (industrin, användarna) att utveckla och införa fungerande självregleringssystem,
- att främja den grundläggande utvecklingen genom att stödja demonstration och stimulera tillämpning av tekniska lösningar,
- att uppmärksamma och informera föräldrar och lärare, särskilt via deras organisationer,
- att främja samarbete och utbyte av erfarenheter och bästa praxis,
- att främja samarbete inom Europa och mellan de aktuella aktörerna,
- att se till att det råder överensstämmelse mellan inriktningen i Europa och annorstädes.

1. ATT SKAPA EN SÄKER MILJÖ

Samarbete från industrin och ett fullt fungerande självregleringssystem är viktiga beståndsdelar när det gäller att begränsa flödet av olagligt material på Internet.

1.1 Att skapa ett europeiskt nätverk med direktlinjer

Ett effektivt sätt att begränsa cirkulationen av olagligt material är genom att upprätta ett europeiskt nätverk med centrer (under beteckningen direktlinjer) med vilkas hjälp användare kan rapportera material som de har stött på medan de använt Internet och som de anser vara olagligt. Ansvar för att ställa upphovsmännen till det olagliga materialet inför rätta och straffa dem ligger hos rättsväsendet i de enskilda staterna, medan avsikten med direktlinjerna är att begränsa cirkulationen av olagligt material. Olikheter inom de nationella rättssystemen och den lokala kulturen måste också respekteras.

Hitintills finns det bara direktlinjer i ett fåtal medlemsstater. Man måste stimulera etableringen av sådana så att det finns fungerande direktlinjer som täcker EU både geografiskt och språkligt. Mekanismer för informationsutbyte mellan de nationella direktlinjerna och mellan det europeiska nätverket och direktlinjer i tredje land måste också upprättas.

För att detta nätverk skall kunna utveckla sin fulla potential är det nödvändigt att förbättra samarbetet mellan industrin och de rättsvärdande myndigheterna, se till att man har täckning av och samarbete över hela Europa och öka effektiviteten genom utbyte av information och erfarenheter.

Denna satsning kommer att ske i form av en ansökningsomgång för deltagande organisationer (20-25) som skall leda till upprättande av ett europeiskt nätverk med direktlinjer och länkar mellan detta nätverk och direktlinjer i tredje land till utveckling av gemensamma strategier och överföring av sakkunskap och bästa praxis.

De deltagande organisationerna kommer att få stöd från ett tvärsnitt av industriella aktörer (Internet- och tjänsteleverantörer, telekomoperatörer, nationella operatörer av direktlinjer). De måste kunna uppvisa en framåtblickande och innovativ hållning, särskilt när det gäller deras relationer med nationella rättsvärdande myndigheter.

1.2 Att uppmuntra till självreglering och etiska regler

För att industrin skall kunna bidra effektivt till begränsningen av olagligt och skadligt informationsflöde är det också viktigt att uppmuntra företagen att utveckla en självreglerande ram genom samarbete mellan dem och andra berörda parter. Den självreglerande mekanismen skall ge en hög skydds nivå och härvidlag skall man ta sig an frågorna kring uppspårning.

Med tanke på kommunikationsnätens transnationella natur kommer självregleringens effektivitet att förstärkas på gemenskapsnivå genom samordning av nationella initiativ och de organ som är ansvariga för genomförandet.

Inom ramen för denna handlingslinje skall man utveckla riktlinjer på europeisk nivå för etiska regler, skapa samförstånd för tillämpningen av dem och stödja genomförandet. Denna satsning kommer att genomföras med hjälp av en anbudsinfordran för urval av organisationer som kan hjälpa självreglerande organ att utveckla och införa etiska regler. Man kommer att vidta åtgärder för en noggrann övervakning av framstegen. Detta kommer att ske tillsammans med främjandet av gemensamma riktlinjer när det gäller att på nationell nivå införa en ram för självreglering såsom det förespråkas i rådets rekommendation om skydd av minderåriga och mänsklig värdighet.

2. ATT UTVECKLA FILTRERINGS- OCH KLASSNINGSSYSTEM

För att främja en säker användning av Internet är det viktigt att göra informationen lättidentifierbar. Detta kan man göra genom ett klassningssystem som beskriver materialet i enlighet med ett allmänt erkänt program (exempelvis där sådana inslag som sex och våld klassas efter en skala) och genom filtreringssystem där användaren har möjlighet att välja ut det material han eller hon önskar ta del av. Klassningar kan göras av innehållsleverantören eller av en utomstående klassningstjänst. Det finns flera olika system för filtrering och klassning. Men deras prestanda är fortfarande låg och inget har ännu nått den "kritiska mängden" så att användarna kan vara säkra på att material som de är intresserade av och material som de vill undvika kommer att få en lämplig klassning och att material av oskyldigt slag inte kommer att blockeras. Användning av klassningssystem är inte vanligt bland europeiska innehållsleverantörer och användare.

Åtgärderna inom ramen för denna handlingslinje kommer att vara inriktade på demonstration av potentialen och begränsningarna för filtrerings- och klassningssystem i en verklig miljö med målsättningen att uppmuntra till etablering av europeiska system och göra användarna förtrogna med användningen. Filtrerings- och klassningssystem måste vara internationellt kompatibla och fungera ömsesidigt och utvecklas med fullt samarbete mellan representanter för industrin, konsumenterna och användarna.

2.1 Att demonstrera fördelarna med filtrering och klassning

Man kommer att förespråka sådana klassningssystem som är relevanta för europeiska krav och där man ser till att genomförandet av filtreringen och klassningen sker på ett sådant sätt att det ger användbara praktiska alternativ åt användare, föräldrar och lärare. För att kunna bygga upp en kritisk mängd skall man se till att man har en god täckning av platserna på nätet. Man kommer därför att vidta åtgärder för att uppmuntra innehållsleverantörerna att använda klassning. Med hjälp av klassning som görs av fristående utifrån ser man till att man får en standardiserad metod för materialklassning och denna skall användas i de fall där innehållsleverantören inte gjort en riktig klassning. Det finns ett behov av att tillmötesgå särskilda krav från företag, institutioner eller användare på utbildningsområdet såväl som från sådana slutanvändare vilkas krav innehållsleverantörens klassningssystem inte kan uppfylla.

På basis av en ansökningsomgång kommer man att välja ut projekt för validering av klassningssystem, sett i förhållande till europeiskt material, för att uppmuntra integrationen av klassning i materialframställningsprocessen och demonstrera fördelarna med dessa tekniska lösningar. Tyngdpunkten kommer att ligga på användbarheten och praktiska aspekter i "realistiska" situationer tillsammans med stora tvärsnitt av typiska användare.

En andra ansökningsomgång kommer särskilt att vara inriktad på validering och demonstration av klassningssystem utifrån.

För att kunna dra maximal nytta av demonstrationsprojekten är det nödvändigt att bedöma deras effekt och se till att resultaten sprids över hela Europa. Utvärderingen av demonstrationsprojekten och spridningen av resultaten kommer också att vara föremål för en anbudsinfordran.

Demonstrationsprojekten inom ramen för denna handlingslinje kan komma med väsentliga bidrag till satsningarna på ökade kunskaper inom ramen för handlingslinje 3.

Demonstrationsprojekten kommer att omfatta industrin: självreglerande organ, industriella användare (Internet- och tjänsteleverantörer, innehållsleverantörer, nätoperatörer, mjukvarutillverkare), konsumentorganisationer, grupper för medborgerliga rättigheter och statliga organ inom industriella regleringar och rättsväsendet.

2.2 Att underlätta internationella överenskommelser om klassningssystem

Det är särskilt viktigt med internationellt samarbete mellan operatörer och andra berörda parter inom Europeiska unionen och deras partner i andra regioner i världen när det gäller klassning för att se till att system fungerar ömsesidigt.

Inom ett antal organ håller man redan på att arbeta med protokoll och med utformningen av ett klassningssystem för att ta sig an de varierande kraven. Det är av vikt att Europas röst hörs i den internationella debatten och man kommer därför att organisera samordningsmöten.

3. ATT UPPMUNTRA SATSNINGAR PÅ ÖKADE KUNSKAPER

Allmänheten ägnar sig mer och mer åt vad som händer på Internet och drar nytta av de nya tjänsterna. Samtidigt finns det en grad av osäkerhet när det gäller hur man ska hantera varje aspekt av kommunikationen på nätet. Föräldrar, lärare och barn måste göras uppmärksamma på Internets möjligheter och nackdelar, och föräldrar och lärare har inte alltid tillräckliga kunskaper om hur man skyddar barn mot olämpligt material. Satsningar på ökade kunskaper bidrar till föräldrars och lärares förtroende för barnens säkra användning av Internet.

Ökade kunskaper är ett nödvändigt komplement till handlingslinjerna 1 och 2, eftersom industrins åtgärder för att genomföra självregleringen, filtreringen och klassningen endast kan ge resultat om nuvarande och potentiella användare är medvetna om dem.

Europaparlamentet har efterlyst en europeisk kampanj och ett handlingsprogram för information och ökade kunskaper, som skall finansieras genom EU-budgeten och som skall informera föräldrar och andra som tar hand om barn (lärare, socialarbetare etc.) om det bästa sättet (inklusive tekniska aspekter) att skydda minderåriga mot information som skulle kunna vara skadlig för deras utveckling.

Gemenskapsatsningar kommer att skapa en ram för synergi med satsningar inom medlemsstaterna och kommer att stärka initiativ i medlemsstaterna genom utbyte av information och erfarenheter. Inom ramen för handlingsplanen kommer man att sätta igång med satsningar på ökade kunskaper som bygger på informationsspridning från Internetleverantörer till kunderna och utveckla material för användning inom olika typer av undervisning.

Elektronisk distribution av material skall kompletteras med bredare traditionella paket för skolor och bibliotek. Insatserna för att höja medvetenheten kommer att dra nytta av medvetandehöjande åtgärder som utförts inom andra program, särskilt MIDAS-NET som inrättades inom INFO 2000.

Denna satsning kommer att genomföras i två steg. I steg ett kommer man att identifiera det bästa sättet att uppnå målen och i steg två skall man hjälpa spridningsorganisationer i medlemsstaterna - såsom konsumentorganisationer och andra relevanta organisationer - att genomföra satsningarna inom det egna landet.

3.1 Att förbereda satsningar för ökade kunskaper

I den första fasen kommer man att lansera en ansökningsomgång för en förberedande satsning för att hitta de organisationer som skall stå för spridningen och de lämpligaste kanaler och medier såväl som det lämpligaste material som skall användas för att nå ut till målgruppen. Dessutom är syftet att ta fram basmaterial och anpassa detta till skilda språkliga och kulturella förhållanden varvid hänsyn skall tas till resultaten av demonstrationsprojekten inom ramen för handlingslinje 2.1 vilka kommer

att ge ett väsentligt bidrag till innehållet i satsningarna för ökade kunskaper. Man kommer också att skapa en plan för genomförandet.

Målgruppen är föräldrar och lärare och satsningen kommer att beröra industrin (tjänsteleverantörer för Internet, innehållsleverantörer) och spridningsorganisationer, exempelvis konsument- och utbildningsorganisationer.

3.2 Att uppmuntra till genomförande av fullskaliga satsningar för ökade kunskaper

I den andra ansökningsomgången kommer man att välja ut initiativ för satsningar med gemenskapsstöd och för uppföljning i alla medlemsstaterna med hjälp av spridningsorganisationerna och de kanaler och medier och det material som man fick fram i den förberedande satsningen. Avsikten med denna satsning är att göra vuxna (föräldrar och lärare) medvetna om Internets potential och nackdelar och hur man kan upptäcka användbart material och hur man spärrar ut skadlig information.

Satsningarna kommer att vara avpassade till medlemsstaternas behov och kan skilja sig åt med avseende på deras storlek, befolkning, grad av Internet-användning etc. Satsningarna kommer att vara av två slag: sådana som är inriktade på lärare och utbildningsinstitutioner och sådana som har en bredare inriktning och där man vänder sig till allmänheten (föräldrar och barn).

De satsningar som riktar sig till lärare kommer att innefatta seminarier och framställning och spridning av särskild tryckt information och multimediematerial för ett stort urval av den yrkeskåren. Speciella nätdagar - en serie särskilda evenemang med inriktning på en ökning av användarnas kunskaper - kommer att organiseras i samarbete med *Satsningen på inläring i informationssamhället*, som har brett stöd inom industrin. Typiska satsningar som riktar sig till allmänheten omfattar: hur man gör Web-sidor, spridning av informationsmaterial i skolorna genom Internet-leverantörer och affärer och andra försäljningsställen som säljer datorer samt spridning av CD-ROM som bifogas datatidskrifter. Man kommer att ge mer specifik information åt familjer som redan äger en dator. Traditionella media (press, television) kommer man också att använda sig av för att stimulera ökade kunskaper genom reklamkampanjer och informationspaket åt journalister. Genom att använda det europeiska skolnätet som plattform, vilket är under upprättande med stöd av medlemsstaternas undervisningsdepartement, kommer man att göra och underhålla särskilda Web-sidor.

Avsikten med gemenskapsstödet är att stärka storskaliga satsningar på ökade kunskaper och att främja allmän samordning och utbyte av erfarenheter så att man löpande kan dra slutsatser från resultaten (t.ex. genom att anpassa det material som ska delas ut). Gemenskapsstödet kommer i allmänhet inte överstiga en tredjedel av de tillåtna kostnaderna. Användningen av befintliga nätverk kan sänka kostnaderna men extra tilldelning av resurser behövs för att få fram ett relevant material.

4. STÖDÅTGÄRDER

4.1 Att bedöma de rättsliga aspekterna

Internet fungerar på ett globalt plan. Lagarna gäller däremot ett visst territorium - ett nationellt territorium eller när det gäller gemenskapslagstiftningen Europeiska unionen. Det kommer att bidra till effektiviteten inom de andra handlingslinjerna om man tar upp de rättsliga frågor som man inte tagit upp i andra gemenskapsinitiativ, särskilt frågor som rör gällande lagar och rutiner.

Man kommer att organisera en anbudsinfordran för en bedömning av sådana rättsliga frågor som rör innehållet på eller användningen av Internet.

4.2 Samordning med liknande internationella initiativ

I rådets rekommendation om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna uppmanas kommissionen att främja internationellt samarbete inom de olika områden som denna rekommendation omfattar, särskilt genom utbyte av erfarenheter och bästa rutiner mellan operatörer och andra berörda parter inom Europeiska unionen och deras partner i andra delar av världen. Därför är det nödvändigt att se till att de europeiska satsningarna hänger samman med liknande initiativ på annat håll i världen. Regelbundna samordningsmöten kan hjälpa till att uppnå detta.

Med hjälp av en internationell konferens kommer man att kunna sprida den erfarenhet som man gjorde inom handlingslinjerna till berörda aktörer både inom Europa och annorstädes. Här skulle man ta upp alla de frågor som man tagit sig an inom handlingsplanen och föra samman industriella användare (Internet- och tjänsteleverantörer, innehållsleverantörer, nätoperatörer, mjukvarutillverkare), konsumenter, grupper för medborgerliga rättigheter, statliga organ som sysslar med industriregleringar samt rättsväsendet. En sådan konferens kan också vara ett medel för spridningen av handlingsplanens resultat.

4.3 Att utvärdera gemenskapsåtgärdernas effekt

Det är helt uppenbart att det är viktigt att göra en utvärdering på djupet för att se om målen i handlingsplanen och rekommendationen har uppnåtts. På detta sätt skulle man även kunna identifiera eventuella extraåtgärder, som måste vidtas av industrin, gemenskapens institutioner, medlemsstaterna eller av konsumentrepresentanter. Den planerade utvärderingen kommer att göras tillsammans med en utvärdering av de åtgärder som vidtagits för att skydda minderåriga och den mänskliga värdigheten inom audiovisuella tjänster och informationstjänster och kommer att genomföras med hjälp av en anbudsinfordran.

BILAGA II: UNGEFÄRLIG FÖRDELNING AV UTGIFTERNA

1.	Att skapa en säker miljö	14-18 %
2.	Att utveckla filtrerings- och klassningssystem	37-43 %
3.	Att uppmuntra satsningar på ökade kunskaper	35-41 %
4.	Stödåtgärder	5-7 %
Summa:		100

BILAGA III: HUR HANDLINGSPLANEN SKALL GENOMFÖRAS

1. Kommissionen skall genomföra handlingsplanen i enlighet med det tekniska innehåll som anges i bilaga I.
2. Handlingsplanen skall genomföras med indirekta åtgärder och så ofta som möjligt genom samfinansiering.
3. Urvalet av samfinansierade projekt skall i normalfallet göras med det vanliga förfarandet med anbudsinfordran som offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Innehållet i anbudsinfordran skall fastställas i nära samråd med experter på området och i enlighet med de förfaranden som anges i beslutet. Det viktigaste kriteriet för projekt som får stöd efter anbudsinfordran är i hur pass hög grad de kan bidra till att målen för handlingsplanen uppnås.
4. En ekonomisk plan skall bifogas ansökan om gemenskapsstöd, när så är lämpligt. Den skall innehålla en förteckning över finansieringen av projekten, inklusive det ekonomiska stöd som söks från gemenskapen, och allt annat stöd som söks eller beviljats från annat håll.
5. Kommissionen kan också tillämpa en mer flexibel finansieringsplan än anbudsinfordran, för att uppmuntra till partnerskap, särskilt sådana där små och medelstora företag och organisationer i mindre gynnade regioner ingår, och för att få till stånd långsiktiga åtgärder mot olagligt och skadligt innehåll på Internet. En sådan plan kan komma att användas permanent.
6. Kommissionen kommer att tillåta att man i undantagsfall beaktar spontana projektförslag, om de innebär en snabb åtgärd som blivit nödvändig på grund av en teknisk förändring.
7. Exakt hur de förfaranden som anges under punkt 4 och 5 skall genomföras kommer att fastställas genom förfarandet för rådgivande kommittéer (typ 1) och i enlighet med kommissionens budgetförordning. Tillvägagångssättet kommer att offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.
8. Projekt som i sin helhet finansieras av kommissionen inom ramen för kontrakt om studier och tjänster skall förverkligas genom anbudsinfordran, enligt gällande budgetförordning. Öppenhet skall uppnås genom att fristående expertgrupper tillfrågas (Internetarbetsgruppen och gruppen av juridiska rådgivare), liksom genom att kommissionens informationservice används aktivt i samband med åtgärderna för att höja medvetenheten.

9. Under handlingsplanens löptid kommer kommissionen också att förbereda, komplettera och stödja åtgärder för att uppnå de allmänna målen i handlingsplanen och de speciella målen med varje handlingslinje. Detta innebär exempelvis studier som stödjer handlingsplanens allmänna mål, förberedande åtgärder inför framtida verksamhet samt åtgärder för att underlätta deltagande i handlingsplanens åtgärder och tillgång till resultaten från handlingsplanens initiativ.
10. Alla de vars projekt får ekonomiskt stöd skall ange att de mottagit stöd.

Finansieringsöversikt

Artikel B5-336: Gemenskapens fleråriga handlingsplan för att stödja en säker användning av Internet.

1. ÅTGÄRDENS BETECKNING

Gemenskapens fleråriga handlingsplan för att stödja en säker användning av Internet

2. BERÖRD BUDGETPOST

Artikel B5-336: Gemenskapens fleråriga handlingsplan för att stödja en säker användning av Internet

3. RÄTTSLIG GRUND

Artikel 130.3 i EG-fördraget.

4. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

4.1 Allmänt mål

I handlingsplanen har följande mål ställts upp för att stödja en säker användning av Internet:

- Stöd till självreglering och skapande av system för övervakning av innehåll, inklusive ett europeiskt nätverk av direktlinjer med en hög säkerhetsnivå (särskilt innehåll som barnpornografi och rasism).
- Införande av effektiva filtreringstjänster och kompatibla klassningssystem som tar hänsyn till kulturell och språklig mångfald.
- Ökning av medvetenheten genom satsningar hos användarna, särskilt barn, föräldrar och lärare, så att användningen av Internets möjligheter kan ske på ett tryggt sätt.
- Internationellt samarbete inom ovanstående områden skall uppmuntras.

4.2 Period som omfattas av åtgärden och bestämmelser om förnyelse eller förlängning

Handlingsplanen skall genomföras under perioden 1998–2001

5. KLASSIFICERING AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

Ej obligatoriska utgifter

Differentierade anslag

De eventuella inkomsterna genom bidrag från tredje man till åtgärder enligt handlingsplanen kommer att användas i enlighet med artikel 27.2 i budgetförordningen av den 21 december 1977 ändrad av förordning 610/90 av den 13 mars 1990.

6. TYP AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

Efter anbudsinfördran som skett i enlighet med kommissionens budgetbestämmelser kommer vissa åtgärder att finansieras till 100 %, så som studier, seminarier, utbildningsåtgärder och projektbidrag.

Efter inbjudan att lämna förslag kommer åtgärder att genomföras för vilka kostnaden delas.

7. BUDGETKONSEKVENSER

7.1 Metod för att beräkna åtgärdens kostnad 1998–2001

De fyra handlingslinjerna riktar in sig på områden där en åtgärd på europeisk nivå kan medföra ett mervärde och stärka Europas ställning. Utifrån dem kan mer varaktiga åtgärder vidtas i de olika medlemsländerna.

HANDLINGSLINJE 1 – ATT SKAPA EN SÄKER MILJÖ

1.1 Att skapa ett europeiskt nätverk av direktlinjer

Gemenskapens bidrag på 5,0 miljoner ecu kommer att användas för att genomföra en ansökningsomgång för de organisationer som skall delta i att skapa ett europeiskt nätverk av direktlinjer och att inrätta förbindelser mellan detta nätverk och direktlinjer i länder utanför gemenskapen, i syfte att begränsa spridning av olagligt innehåll, förbättra samarbetet mellan industri, polismyndigheter och rättsliga myndigheter och tillse att hela Europa täcks in.

1.2 Att, uppmuntra till självreglering och utvecklingen av etiska regler

En anbudsinfördran kommer att genomföras för välja de organ som får till uppgift att hjälpa organisationerna för självreglering att ta fram riktlinjer för etiska regler på europeisk nivå, för att skapa det samförstånd som behövs för att tillämpa dem och för att stödja införandet av dem. De etiska reglerna skall ge en hög skyddsnivå och skall också ta upp frågan om uppspårning. De framsteg som görs kommer att följas upp. Kostnaden för denna åtgärd, som också skall stödja genomförandet av rådets rekommendation om skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten, uppskattas till 0,6 miljoner ecu.

HANDLINGSLINJE 2 – ATT UTVECKLA FILTRERINGS- OCH KLASSNINGSSYSTEM

2.1 Att demonstrera filtreringens och klassningens potential

För att filtrering och klassning skall kunna införas och utgöra praktiskt användbara lösningar för användarna, föräldrarna och lärare och eftersom de europeiska innehållsleverantörernas praktiska tillämpning av filtrering och klassning ännu inte används i tillräckligt stor omfattning kommer en inbjudan att lämna förslag att genomföras. Syftet är att välja ut projekt som skall godkänna klassningssystemen i samarbete med de europeiska innehållsleverantörerna, att bidra till att klassningen

integreras i den informationsskapande processen och att visa på potentialen hos dessa tekniska lösningar.

En andra ansökningsomgång kommer att genomföras för godkännande och demonstration av klassningssystem från tredje part, för att möta vissa krav från användare inom affärsliv, institutioner eller utbildning eller som en extra tjänst som en nätoperatör kan erbjuda slutanvändarna och som kompletterar Internetleverantörernas egen klassning.

Utvärderingen av demonstrationsprojekten och spridningen av resultaten kommer att vara föremål för en anbudsinfordran.

För dessa tre åtgärder krävs ett gemenskapsbidrag på 12,7 miljoner ecu.

2.2 Att underlätta en internationell överenskommelse om klassningssystemen

Man kommer att organisera möten för att samordna Europas insats i samband med de internationella avtalen om protokoll och märkningssystem och för att se till att klassningssystem tar hänsyn till de europeiska särdragen. 0,3 miljoner ecu har avsatts för denna åtgärd.

HANDLINGSLINJE 3 – ATT UPPMUNTRA SATSNINGAR PÅ ÖKADE KUNSKAPER

3.1 Att förbereda satsningar på ökade kunskaper

I den första fasen kommer man att lansera en ansökningsomgång för en förberedande satsning för att hitta de organisationer som skall stå för spridningen och de lämpligaste kanaler och medier såväl som det lämpligaste material som skall användas för att nå ut till målgruppen. Dessutom är syftet att ta fram basmaterial och anpassa detta till skilda språkliga och kulturella förhållanden varvid hänsyn skall tas till resultaten av demonstrationsprojekten, och att utarbeta en plan för genomförandet. Kostnaden för denna åtgärd beräknas till 2 miljoner ecu.

3.2 Att uppmuntra till genomförande av fullskaliga satsningar för ökade kunskaper

I en andra ansökningsomgång är målet en uppföljning i samtliga femton medlemsstater, och man skall då ta hänsyn till de erfarenheter som gjorts under den förberedande satsningen.

De utvalda organisationerna som sedan skall sprida kunskapen vidare kommer att anordna seminarier, sprida informationsmaterial till lärare och att hjälpa till vid speciella arrangemang i större skala för att öka allmänhetens kunskaper (göra Web-sidor, sprida informationsmaterial, reklamkampanjer och informationspaket åt journalister). De skall också organisera samarbete och utbyte av erfarenheter.

Åtgärderna kommer att vara av två typer: de som riktar sig till lärare och de som riktar sig till allmänheten. För lärarna kommer man att arrangera seminarier och dela ut ett speciellt framtaget material. För allmänheten kommer man att skapa Web-sidor, material

4. Stödåtgärder

Miljoner ecu

	1998	1999	2000	2001	SUMMA
SUMMA	7	7	8	8	30

Följande ger endast en ungefärlig uppfattning om fördelningen

Miljoner ecu

Handlingslinje	1998	1999	2000	2001	SUMMA
1. Att skapa en säker miljö	1,5	1,5	1,3	1,3	5,6
2 Att utveckla filtrerings- och klassningssystem	3,0	4,0	3,2	2,8	13,0
3. Att uppmuntra satsningar på ökade kunskaper	2,0	1,0	3,0	3,4	9,4
4. Stödåtgärder	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
SUMMA	7,0	7,0	8,0	8,0	30,0

8. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING (OCH RESULTATET AV GENOMFÖRANDET)

Kontrollen i dess helhet utförs av en kommitté bestående av företrädare för medlemsstaterna. Tjänstemän från kommissionen, eventuellt biträdda av oberoende experter, skall se till att projekten och studierna är väl utförda innan någon betalning sker, och hänsyn skall därvid tas till avtalsenliga skyldigheter och principer om god förvaltning. Den administrativa kontrollen utförs av GD XIII och av GD XIX och XX. I enlighet med fördraget kan revisionsrätten företa revision. Efter två år och vid programmets slut kommer oberoende experter att sammanställa en rapport med utvärdering av de resultat som uppnåtts i samband med genomförandet av åtgärderna.

9. ANALYS AV KOSTNADSEFFEKTIVITET

Inledningsvis måste man framhålla att handlingsplanen är svaret på ett klart uttalat önskemål från gemenskapens politiska instanser och att den inte i första hand har ett ekonomiskt mål.

Dess effektivitet kan därför inte mätas i ekonomiska termer, som t. ex. antal skapade arbetstillfällen. Man kan ändå fastställa vissa effektivitetsindikatorer (se punkt 9.1).

-
- Andelen föräldrar som har en dator och andelen lärare som använder datorer i undervisningen och som har haft tillfälle att inhämta kunskap.

Målgrupp

- Användare, framför allt föräldrar, lärare och barn.

9.1.4 Stödåtgärder

Vilken typ av stödåtgärd som skall användas beror på omständigheterna och på vilken handlingslinje som berörs mest, och det är därför inte lämpligt att fastställa särskilda mål för denna handlingslinje.

9.2 Skäl för åtgärden

Det arbete som redan har utförts inom Europeiska unionen, och som bygger på kommissionens arbete inom internetarbetsgruppen och på grönboken om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna, har lett till stort samförstånd inom Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna om vilka åtgärder som skall vidtas.

Man måste skilja mellan olagligt innehåll och skadligt innehåll. Dessa kategorier kräver olika typer av åtgärder.

Olagligt material måste bekämpas vid källan av polis och rättsliga myndigheter, och dessa aktiviteter täcks av andra medel. Industrin kan dock bidra till att minska det olagliga innehållet (speciellt av barnpornografi, rasism och antisemitism) genom väl fungerande, **självreglerande system (som t.ex. etiska regler för verksamheten och system för direktrapportering från allmänheten)** som stämmer överens med gällande lagstiftning och också stöds av lagstiftaren.

För att bemöta spridningen av skadligt material, bör följande åtgärder prioriteras:

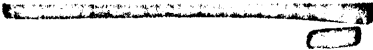
Göra det möjligt för användaren att hantera skadligt material genom utveckling av tekniska hjälpmedel (**system för filtrering och klassning av innehåll**).

Öka medvetenheten hos föräldrarna.

Främja **självreglerande system** som kan tillhandahålla ett ramverk som kan skydda främst minderåriga. Utbytet av information mellan organ för självreglering och industrin kan också täcka de åtgärder för självreglering som gäller skadligt innehåll.

De praktiska åtgärder som under senare tid vidtagits av medlemsstaterna på dessa båda områden sammanfattas i arbetsgruppens andra rapport. Rapporten visar tydligt både att åtgärder kan vidtas och att det samtidigt finns ett behov av ytterligare åtgärder. Vissa medlemsstater har inte lyckats med åtgärderna, andra diskuterar för närvarande med berörda parter och åter andra har precis börjat.

Av rapporten framgår att de flesta medlemsstaterna förespråkar att kommissionen spelar en aktiv och pådrivande roll eftersom frågeställningarna och utmaningarna är både internationella och komplexa. Denna aktiva roll bör bestå i att samordna och

att se till att medlemsstaternas åtgärder leder åt samma håll, t.ex. avseende den omfattning och det innehåll de etiska reglerna för verksamheten skall ha, för att på så sätt undvika en snedvridning av konkurrensen och rättslig osäkerhet, samt i att uppmuntra till samarbete inom ett flertal områden.

9.3 Uppföljning och utvärdering av åtgärden

Efter två år och vid programmets slut skall en rapport sammanställas om de resultat som uppnåtts i samband med att åtgärderna vidtagits.

Förutom den åtgärd som gäller utvecklingen av utgångsläget och hur programmets åtgärder har påverkat detta läge, skall man för var och en av de nämnda åtgärderna ge mer exakta uppgifter om resultaten.

~~CONFIDENTIAL~~

10. ADMINISTRATIVA ANSLAG (DEL A I AVSNITT III I DEN ALLMÄNNA BUDGETEN)

Det faktiska tillhandahållandet av de nödvändiga administrativa medlen beror på kommissionens årliga beslut om tilldelningen av medel. Hänsyn tas till den extra personal och de extra belopp som anslagits av budgetmyndigheten.

10.1 Konsekvenser för antalet tjänster

Typ av tjänster		Erforderlig personal för att genomföra åtgärden		varav		Varaktighet
		<u>Fasta tjänster</u>	<u>Tillfälliga tjänster</u>	Befintliga tjänster inom berört GD eller berörd enhet	Ytterligare tjänster	
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A	2		2		4 år
	B	0		0		4 år
	C	1		1		4 år
Andra tjänster						
Summa		3		3		4 år

10.2 Ökning av andra administrativa utgifter till följd av åtgärden

(ecu)

Budgetpost (nr och rubrik)	Belopp	Beräkningsmetod
A-250 Möten för experter	576 000	= $4 \cdot 12 \cdot 12\,000$. Det krävs ett totalt anslag av 12 möten till en genomsnittskostnad av 12.000 ecu för att finansiera möten för experter. I dem ingår mötena med Internetarbetsgruppen, som inrättats på begäran av rådet, och som består av ett femtiotal personer som företräder industrin, användarna och den offentliga sektorn.
A-2510 Kommittémöten	180 000	= $4 \cdot 3 \cdot 15\,000$. Kommittén för handlingsplanen kommer att hålla i genomsnitt tre möten per år till en genomsnittskostnad av 15.000 ecu. Hänsyn har då tagits till samordningsfördelarna med den kombinerade kommittén INFOCOM-MLIS, som inrättats inom ramen för programmen INFO2000 och MLIS, för att man skall uppnå maximal enhetlighet och effektivitet.
A-130 Tjänsteresor	160 000	= $4 \cdot 5 \cdot 20 \cdot 400$. Den totala kostnaden för tjänsteresor för kommissionens personal och de utsända nationella experterna uppskattas till 160 000 ecu, beräknat på i genomsnitt en resa varannan vecka till en genomsnittskostnad av 400 ecu per resa för fem personer.
Summa	916 000	

ISSN 1024-4506

KOM(97) 582 slutlig

DOKUMENT

SV

10 15 16

Katalognummer : CB-CO-97-686-SV-C

ISBN 92-78-28715-6

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg